

Előfizetési ár:

Egész évre 6 ffrt
Fél évre 3 „
Negy. évre 1 ffrt 50 kr.
Egy szám ára 5 kr.

Hirdetések és nyilt-
téri közlemények
jutányosan közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai lap.

Szerkesztőség:

Starcsovai ut 3 sz. a.

Kiadóhivatal:

József főherceg
utca 11 szám.

Közlemények a szer-
kesztőségbe, előfize-
tési és hirdetési díjak,
úgy a lap szétküldé-
sére vonatkozó paná-
szok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap, szerda és
péntek reggel.

Főszerkesztő:

Feymann Gyula

Felelős szerkesztő:

Dr. Hódy Antal

ÜGYVÉDEK.

Hirdetések

Vig Simon nyomdájában is felvétetnek.
Starcsovai utca 3. szám.

Földhitel.

Mai viszonyaink között alig gondolható a mezei iparra vagyis a magyar embernek az édes anyaföldön való gazdálkodására nézve fontosabb és nélkülözhetetlenebb emeltyű, mint a tőke; a századunkban olyannyira hatalmas pénztőke.

Különösen áll pedig ez a mi minden téren likes-lukas hazánkra nézve, ahol a pénztőke az általunk jobb híján szélteben-hosszában űzött östermelés felvirágoztatásának, sőt — fájdalom — csak megélhetésének — jobban mondva tengődésének is — ugyszólván legfőbb eszköze és biztosítéka.

A dolog természeténél fogva ugyan a nagy költők által szépen megénekelt arany kalással ékes rónaság, a viruló rétek, a terhük alatt roskadozó szőlők és gyümölcsösök s jó részben a dús marhaállomány alkotják a mezei gazdálkodás főszlopait, de hogy mindezek mellett a gazdaközönség — s különösen a minden oldalról húzott tőkeszegény magyar földbirtokos — a tőkére, vagyis a hitelre is nagyon könnyen rászorul — és pedig leginkább az alább következő esetekben — ezt olvasóink bizonyára nagyon jól tudják.

Igy tőkére, vagyis a rendesen nagyobb pénzüsszagra van szüksége a földbirtokosnak:

a) midőn gazdaságához új telket vásárol;

b) midőn nagyobb gazdasági épületet emeltet;

c) midőn osztályos örökös társait kifizeti;

d) midőn lényegesebb gazdasági javításokat, üzletreformokat készülni kerestülvinni, vagyis amidőn a külterjes mivélésről a belterjes mivélés-módra tér át;

e) midőn elemi csapások, vagy a hazánkban olyannyira honos járványok által veszteségeket szenvedett s termelésének folytatását másképp nem eszközölheti, mint hogyha alacsony kamatra tőkét kap s a szükséges beszerzéseket, javításokat ezekkel könnyen megteheti.

Azon intézkedések (intézmények) sorában tehát, amelyek földiparunk előmozdítására czéloznak, az első és főhelyet foglalják el azok, amelyek a földbirtokosra nézve a tőkének, már mint tudniillik az olcsó tőkének megszerzését lehetségessé teszik, a földbirtokosok által szükségelt pénzerőket könnyen, gyorsan és olcsón hozzáférhetővé teszik s a tőkepiacra elhelyezést kereső értékeket hitel és kölcsön

utján a földbirtokosnak rendelkezésére bocsájtatják.

Ezek az intézkedések, illetve intézetek pedig — mondanunk sem kell — az ugynevezett földhitelbankok, földhitelintézetek.

A földhitelintézetek előnyei, miként ezt gazdáink már ugy is ismerik, de amiket mégis különös fontosságánál fogva folyton és folyton a gazdaközönség fülébe hangoztatni sohasem fölösleges, főbb részeiben a következők:

a) a földhitelintézetek jelentékenyen olcsóbb kamatokat szednek, mint a magánosok;

b) lényegesen könnyítik a földbirtokos helyzetét az által, hogy a kölcsönvett tőkéket oly kis részletekben fizethetik vissza, hogy alig érzik.

c) megvédik a földbirtokost a tőkék felmondása elől, amely utóbbi t. i. a tőkék felmondása ép a földbirtokosra föltte nyomasztó, amennyiben a telkekbe fektetett tőkék onnan egykönnyen ki nem vonhatók s azok csakis bizonyos idő leforgása után kezdenek jelentékeny mérvben jövedelmezni.

Szerencsének mondható, miként ezt az imént már említettük is, hogy gazdaközönségünk sok keserves tapasztalat után a földhitel előnyeit imár majdnem egész általánosságában jól ismeri, mindazonáltal még sem tartottuk fölöslegesnek, e czikkkel a magyar gazdaközönség elé lépni és pedig a következő okoknál fogva:

1-szor kétségtelen, hogy a földhitel terén működő s részben egymással versenyző bankok és intézetek nem egyenlő üzleti elvek szerint járnak el, ami aztán természetes szülőanyja annak, hogy a szolidabb elvű és eljárású intézetek prosperálnak és hovatovább előre haladnak, addig a lazább vezetésű intézetek lassan-lassan, de biztosan elmaradnak s utóvégre — mint ezt több szomorú példa mutatja — tönkrejutnak. Hogy pedig ez utóbbi fajta intézetektől kölcsön venni nem tanácsos, ezt — ugy hisszük — mondani is fölösleges.

2-szor ugyancsak kétségtelen, miszerint a földbirtokos gazdára nézve egyik, sőt legfőbb fontosságú dolog, hogy kölcsönét rövidebb, vagy hosszabb időre kapja-e s hogy a kamatok és törlesztési részletek kisebbek-e avagy nagyobbak.

Figyelemmel kell lenni tehát gazdáinknak, midőn földjükre kölcsönt akarnak felvenni, a fentebb elmondottakra. Nagy haszonnal lenne rájuk, ha e közleményből okulnának is.

dr. A. P.

Gabona ára és a nagy malomipar.

A vámertekezlet, eltekintve annak vámpolitikai jelentőségétől, élénken domborította ki a nagytőke üzelmével szemben mutatkozó ellenszenvet, a mi ma nemcsak a gazdák vagy az ugynevezett agráriusok körében észlelhető, hanem erősen tért hódított a kereskedelmi s iparkamarákban is, a melyek legjobban érzik a nagytőke felszívó hatalmát és szertelen spekuláczióknak s erkölcstelen üzelmeknek káros voltát.

A mikor Ivánka Oszkár a vámertekezleten a budapesti kartell-malmok visszaéléseit ostromozta, nemcsak a gazdák körében keltettek élénk visszhangot szavai, hanem megnyilatkozott a vidéki ipar képviselője is, a mely helyeslésével elítélte a malomkartell üzelmét.

Egy mesterségesen tulfejlesztett ipar mindig nagy veszedelmet jelent az országra, mert fentartása mind újabb és újabb áldozatokat követel, vagy a hazai fogyasztótól a kartell révén, vagy a termelőtől vám-visszaélések és börzespekulácziók révén, vagy az állami kedvezmények tulságos igénybevétele révén, vagy végül mind a három kizsákmányolásával.

A budapesti nagymalom-ipar tényleg mind a három irányban károsítólag hat gazdasági életünkre. A kartellel megdrágítja a fogyasztást, az örlési engedéllyel károsítja a termelőt, mert a spekuláczió a börze segítségével lenyomja az áratat s e mellett élvezi a legmesszebb menő állami kedvezményeket a kedvezményes szállítási díjakban s a multban a majdnem korlátlan vámhitelezés utján.

A magyar piac gabonaárait még ma is a budapesti malmok gyakorolják a leg-határozottab befolyást.

A malmok kereslete vagy tartózkodása emeli vagy süllyeszti az áratat.

Hogy a vám eltörlését kieroszakolják, 16 frtra szöktették fel májusban a buza árát s hogy ezélt még sem értek, egy hét alatt visszaesett a buza ára 2—3 ffrtal, noha épp ellenkezőleg a vám fentartásával az árak emelkednie kellett volna.

Gondoskodott azonban arról a kartell, hogy ez be ne következzen s a még csekély magyar készleteket megvásárolhassa. Ott volt kezében az árszabályozás hatalmas eszköze; a román buza, a melyet ha vámentesen be nem hozhatott a vámtörlés hiával, behozta azt vámmal, ne hogy valahogy a magyar buzát drágábban kelljen megvásárolnia.

Az első félévben a monarchiába az örlési engedély czimén behozott idegen buza meghaladja az egy millió métermázsát. Csak Magyarországra május hó végén 616.545 métermázsza idegen buza jött be a visszkivitel kötelezettségével.

E kivétel azonban csak akkor veszi kezdetét, ha a mag...

olesó lesz, hogy a külföldi piacokon versenyképes lesz lisztünk.

Mert a behozott drága buzát a magyar fogyasztás már rég megemésztette.

Tudnunk kell, hogy a liszt kivitel veszteség nélkül csak akkor lendülhet fel, ha buzaáraink a külföldi piacok áraival harmonikusak, ha a budapesti buzaár a berlini vagy londoni paritásba alacsonyabb.

Hogy pedig a kartellmalmok azt elérhessék, eszközül használják fel az örlési engedélyt, a melynek segítségével léket ütnek a vámvédelmen s áralakulásunkat a külföldi áralakulásától teszik függővé.

Semmi más célja, semmi más értelme nincs az örlési engedélynek s ez az a fontos ok, a mely miatt oly kitartóan küzdenek a kartellmalmok a kikészítési eljárás mellett.

A spekuláció hatalmas eszköze az örlési engedély, a nagytőke birtokában levő kartellmalmokat pedig a spekuláció élte.

Nagyban elősegíti e spekulációt s ennek segítségével az árak tetszőleges szabályozását az a centralizáció, a mely sehelyre oly tökéletes, mint éppen a gabonaértékesítés terén.

Az országban mindenütt a budapesti árak az irányadók. Micsoda elenyésző csekély pedig a budapesti tőzsde forgalma ahhoz a mennyiséghez, a mely országsszerte eladásra kerül.

S a budapesti börze forgalma napról napra csökken, a mivel arányban emelkedik a malmok áralakító hatalma, mert minél kisebb a forgalom, annál könnyebb a kínálat és kereslet egyensúlyát megbolygatni.

Nap mint nap olvassuk, hogy a malmok tartózkodók. Pedig alig van még buza a piacon. 18—20,000 mm. számba nem vehető csekélység, mivel fedezik tehát a hazafias célokat szolgáló malmok szükségletüket, mivel elégitik ki a drága fogyasztást? Idegen gabonával.

A magyar gazda várjon sorára, a kartellmalmok még tartózkodnak. Mert a magyar buza még nem elég olesó, ha 8 frt. Volt már 6 frt is. De a liszt árát azért szeptemberig együttesen előre megállapították akkor, mikor még 12 frtos volt a buza.

Kizsákmányolják tehát a fogyasztót az aránytalanul magas lisztárakkal, a nélkül, hogy ebből haszna volna a termelőnek, sőt őt meg a tartozkodással készítik arra, hogy terményén kényszerűségében potomon túl adjon.

Ezek azok a kiváló hazafias szolgálatok, a melyek a kartellmalmok érdemét képezik.

Vajjon mikor gondolunk már komolyan arra, hogy a magyar gazdát a termény-záloghitel megteremtésével a kényszereladásoktól megkíméljük s így az őszi, rendszeres bekövetkező s csak a spekuláció előnyét képező árhanatlást megakadályozzuk?

Kiirtott család.

A bavanistei-uti véres családi dráma áldozatait pénteken délután temették el a városi közkorházból Mattanovich Adolf polgármester, számos városi tisztviselő és óriási közönség részvétele mellett.

Rauschan Antalnak Glogonban valamikor szép vagyona volt de szerencsétlen vállalatokba bocsájtkozott. Vagyona pusztulásával lelki nyugalmát is elvesztette. Jobb jövő reményében Horvátországba költözött. De vesztére, mert a nála talált idézés és vádalahelyezési határozat szerint valami hamis-pénzverő kompániába került ottan. A július 28-ára kitűzött tárgyalástól illetve a büntetéstől való félelmében követte el végzetes tettet.

A borzalmas eset vizsgálata folyamán még a következő részletek derültek ki: a 4 éves kis leányon nemesak a bal arcán és halandékán ejtett az embertelen apa iszonyatos fejszeapásokat, hanem ezenkívül még egy 20 cm. hosszú és 4 cm. széles késsel szíven is szurta. A fejsze egészen új volt és előtte való napon vette.

Egész biztonsággal meg van állapítva, hogy Rauschan Antal volt családja gyilkosa mit a másnap Rakiesics alkaptány és Bogdanov városi aljegyző által eszközölt kutatás alkalmával az asztalfiókban megtalált és közönséges sárgás csomagoló papírra német nyelven írt sorok is bizonyítanak.

A minden czimezés nélküli levél a következőleg hangzik; mire ezen sorokat olvasod, sem én sem enyéim nem lesznek már az élők között, hanem egy új világban; mellékelt váltót vidd el azonnal Christían ügyvédhez, hogy

Itt félbeszakad az irás, melyhez egy 20 frtról kiállított váltó volt mellékelve. A kiküldöttek összesen 2 frt 45 kr. készpénzt találtak egy fiókban.

H I R E K.

— Személyi hírek. Roth Ferencz városi tanácsnok augusztus elsején kezd meg hat heti szabadságát és a kies Erdélyben keres üdülést. Hoffman Endre városi levéltáros tegnap érkezett vissza városunkba és holnap átveszi hivatalát.

— Kitüntetett postafelügyelő. Mint értesültünk, a Buziáson tartandó őszi hadgyakorlatok tartamára a Buziáson felállítandó udvari posta és távirtda hivatal, valamint az ott állandóan működő hivatalok vezetésével Fodor József pancsovai posta- és távirtda felügyelő bizott meg, s az előzetes intézkedések megtétele végett Herkulesfürdőből Temesvárra rendeltetett be. Fontos állomását aug. 15-én foglalja el, és szeptember közepéig marad ott. Tekintve az udvari posta rendkívüli fontos szolgálatát, — melyek több mint harmincz egyént foglalkoztatnak, ezen megbízatás különös kitüntetés számba megy a mit Fodor József meg is érdemelt.

— Arany Krassó-Szörényben. Lugosri híják hogy Thomics Virgil zolti birtokán igen gazdag aranyérre akadtak, melynek kiaknázására már több vállalkozó tett ajánlatot a tulajdonosnak.

— Főispán jelölt. A „Tribuna“ egy Herkulesfürdőből keltezt hirt közöl, mely szerint Jakabfy Imre utóda Krassó-Szörénymegye főispáni székében dr. Mocsanyi Sándor, a mérsekélt románok vezére lesz.

— Udvari szállító. Annak idején megirtuk, hogy József kir. herceg itt tartozkodása alatt Rechnitzer István fényképészeti műtermében lefényképezette magát. A kir. herceg ő fenségének bemutatott felvételek, de különösen azok gondos kidolgozása anynyira megnyerték legmagasabb tetszését, hogy Rechnitzer Istvánnak az udvari szállító címet adományozta. Öszintén gratulálunk ezei a humanitás terén is mindig derekasan köznremüködő polgártársunknak a megérdemelt kitüntetéshez.

TÁRCZA.

Ma ez, holnap az.

(A „Végvidék“ eredeti tárczája.)

Irta: Kiss Ernő.

Valami sötét vad harag korbácsolta fel a Kovási Pista véré. Elvesztette azt a leányt; akiért annyit áldozott, akiért lemondott büszkeségéről, tisztirangjáról, csak hogy feleségül vehesse. Amikor már szakított a multtal, lemondott arról a megszokott bohém életéről, akkor akarja azt a leányt másnak adni az apja. A könnyűvérű fiatal ember arcát pirosra festette a harag s gyors léptekkel sietett el, hogy még egyszer megkérdeje az Erzsike apját, az öreg Kövest, hogy hát tulajdonképen mi a szándéka, mit akar? Eddig hitegették, eddig bolondították s most, hogy akadt egy jobb partie félredobják, mint a kifacsart citromot. Azt hiszik, hogy ő vele olyan könnyű elbánni; talán már el is feledték, hogy ezelőtt két hónappal még kard csörgött az oldalán s hogy ő azt a kardot forgatni is jól tudja? Hát tulajdonképen az öreg Köves volt az oka mindennek: letudta volna a leányáért fizetni a kaucziót könnyen, de fősvény volt a szó teljes értelmében s eltudta nézni, hogy a fiu lemondott a rangjáról és valami kis hivatalt vállalt a törvényszéknél.

Zajosan s csaknem udvariatlanul rontott

be Pista az öreghez. Az öreg Köves azonban nyájasan róka módjára fogadta:

— Szervusz öcsém! (rokonok is voltak szegről végről.) Csak hogy valahára mifelénk is ellátogatsz, már három napja, hogy a színed se láttuk; hol az ördögben csatangoltál? . . .

Kovási Pista csak elhült a szíves fogadtatáson. Mi ez? Köpenyt fordított volna az öreg vagy pedig csak megakart a multkor ijjeszteni? El se tudta képzelni, hogy mi okozta ezt a gyors változást; hanem azért félig-meddig bizalmatlanul nézett az öregre.

— Hát más képen gondolkozik már bátyám?

— Én? Én nem mondtam egy szóval se, hogy másképen gondolkodom. Nem is adom Erzsikét neked öcsém! Illetőleg én még csak odaadnám, hanem hát nyiltan szölv az nem akar már hozzád menni. Tudod a leány esze épen úgy változik mint az áprilisi idő: ma ez, holnap az. Most már Bojtos Muki tetszik neki jobban. Aztán meg azt nem is kívánhatod édes öcsém, hogy én ebben a dologban valamire kényszerítem a leányomat. Isten mentsen! Egész életemben lenne mit hallanom, hogy én tettem boldogtalanná.

Kovási Pista elfojtott dühvel tekintett az öregre, aki ilyen kiméletlenül és szemtelenül megmondta neki az igazat; nem is szólt sem mit, hanem szép csendesén hátat fordított neki és lesietett a lépcsőn: félt, hogy még megtalál feledkezni magáról . . .

Az utcán két tiszt jött vele szembe.

— Szervusz Pista! — kiáltották oda a gondolkozva haladó fiúnak.

— Épen jókor jöttök, tegyetek meg nekem egy szíveséget!

— Mi a manó? De hát csak ki vele!

— Hát tudom hogy ismeritek Bojtos Mukit; eredjete el hozzá

— Jó tudjuk a többit! kiáltotta vidáman a két tiszt s nevetve fogtak kezét a fiuval. Másnap aztán Kovási Pista olyan szépen lekanyarította a Bojtos Muki bal fülét, hogy az öreg doktor állítása szerint gyönyörűség volt nézni.

No lett is erre nagy riadalom az öreg Kövesék házában; Erzsike sirt, hogy ő nem megyen egy félfüli emberhez, az öreg Köves pedig dühösködött és szidta Pistát mint a bokrot.

A városban is nagy híre volt a dolognak, egyébről se beszéltek csak a Bojtos Muki füléről; hanem lassan-lassan azt is csak elfeledték s már egy két hónap mulva híre járt, hogy Kovási Pista a Szabó kapitány ur leányával sétálgat a kertben. Hát még mikor azt meghallották, hogy Pistának meghalt egy nagynéje és hagyott neki vagy kétszáz ezer forintot, annak volt csak nagy híre.

Az öreg Köves ész nélkül rontott be a leányához.

— Na! nem megmondtam te égetni való fruskája, hogy megbecsüld azt a Kovási Pistát. Ugy kell neked! Most örökölt a nagynéjétől egy félmillió vagy az isten tudja hány millió forintot. Ugye most jó lenne? De már most

— **Droguisták mint gyógyszer árusítók.** Megoldatlan kérdés volt idáig, hogy a droguisták árusíthatnak-e forgalomba jött új gyógyszerárakat. A belügyminiszter ennek a nyílt kérdésnek most a hatóságához küldött körrendeletével véget vetett. A belügyminiszter arról értesíti a hatóságokat, hogy a droguisták nem árusíthatnak gyógyszerárakat.

— **Komp vizsgálat.** A közutakról szóló törvény rendelkezéséhez képest Rakisics Sándor szombaton délután vizsgálta meg a temesi kompot, mely alkalommal mindent megfelelőnek talált. Ugy látszik a multkori érzékeny pénzbírság megértette a kompbérlővel, hogy nemcsak jogai hanem kötelességei is vannak.

— **Eihalasztott ülés.** A városi iskola-széknek péntek délutánra összehívott ülése nem lett megtartva, mert — nagyon kevés tagja jelent meg. Értesülésünk szerint az ülés keddre lesz összehívva.

— **Jóváhagyott választás.** Megemlékeztünk annak idején, hogy a pancsovai alkerületre eső kereskedelmi és iparkamarai kereskedő kültagoknak f. évi június hó 10-én végbement újabb választása ellen Wrany Kozma és társai felebbzessel éltek. Az ipar és kereskedelmi kamara útján leérkezett most a ministeri leirat, mely a felebbzés elvetésével a választást jóváhagyta. Helyteleníti azonban a szavazatszedő bizottság azon eljárását, hogy választói joggal bíró férfiak helyett megbízottait engedte szavazni. A kamarai illetéket fizető nők megbízottainak szavazatai nem lettek kifogásolva. A póttagokat illetőleg a leköszönt Szesler József helyett a legtöbb szavazatot nyert Nikolicz Miklós tekintendő póttagnak. Wittigshlager Lajosra nézve pedig hitelesen beigazolandó, hogy birtoszenvedő választóképességgel, ellenkező esetben helyét a negyedik legtöbb szavazatot nyert Popovics János foglalja el.

— **Országos vásár Ujvidéken.** Az ujvidéki rendőrkapitányságnak vásárhirdetménye szerint a legközelebbi ujvidéki országos vásár 1898. évi augusztus hó 6, 7 és 8-án fog megtartatni.

— **Kifaradt lokomotív.** Sajátságos vasuti baleset érte az államvasutaknak, Budapestről-Zimony felé közlekedő péntek délutáni személyvonatát. A vonat szerencsésen elérkezett Karloviczáig. Inne rendes időben el is indult, de Karlovicza és Csorbanovce között alagutban a gép felmondta a szolgálatot. Minden biztatás hiába való volt és csakis a rekvirált kiséítő mozdony segítségével érkeztek az utasok Zimonyba, kiknek az elkésésen kívül semmi bajuk nem történt.

fucsos! Érted, hogy fucsos? Te vagy az oka!

Hanem az öreg Köves azért még megpróbálta, hogy hát ha még sem egészen fucsos. Átalszaladt a Pista gyerekekhez. A Pista gyerek feltűnő nyájassággal fogadta az öreget.

— Milyen nagy szerencse! Tessék helyet foglalni bátyám! Nem oda, ide mellém a díványra. Ezer esztendeje nem láttam.

Az öreg Kövest zavarba hozta a szives fogadtatás.

— Hát nem haragszol öcsém? dadogta elvörösödvé.

— En? Én nem mondtam soha hogy haragszom! válaszolt a fiu ártatlan arcczal.

— Hát nem haragszol? Persze, hogy nem haragszol; minek is haragudnál! Talán azért a Bojtos Mukiért? Na annak ugyan megadtad! Ha ha ha! levágtad a fülét! Mégis csak kurucz gyerek vagy te Pista. Igaz, szinte elfeledtem megmondani, hogy Erzsike tisztel es szivesen lát délutánra.

— Mondja meg neki bátyám, hogy köszönöm szives meghívását, de már délutánra máshová ígérkeztem.

— Na nem tesz semmit, majd eljössz holnap. Szivesen látunk mindig; hiszen rokonok is volnánk vagy mi! De hát hová mégy délután?

— Szabó Mariskát a mennyasszonyomat látogatom meg.

— I-igen? . . .

— Igen, igen bátyám; tudja a legény esze ugy változik mint az áprilisi idő; ma ez, holnap az.

— **Beiratkozások az ovodákban.** A helybeli állami ovodákban a beiratások f. évi augusztus 1—3-ig bezárolag tartatnak meg. A rendes foglalkozás augusztus 4-én veszi kezdetét. — Állami óvoda van az alsóvárosban: a Király- és Vörösmarty-utca sarkán levő bérházban; a belvárosban: a Ráday-utczában levő áll. polg. és felsőkereskedelmi iskola épületében és a felső városban: az Almási uton levő Kubik-féle házban.

— **Borzasztó vihar.** Tegnapelőtt este-felé isszonyu vihar dühöngött Jász- és Versecz között, mely tönkre tette az egész közbe eső terület termését. A vihar több mint egy órát tartott, s a szélnek oly ereje volt, hogy fákat, táviró károkat döntött ki, kocsikat felborított, sőt Verseczen két embert is agyonütött. Kukoriczában, szőlőben és a megromogált házakban iszonyu károkat okozott a vihar.

— **Uriasszonyok boszorkánykonyhája.** Temesvárról jelentik: A méregkeverő Thieléné ügyében Vestermayer Vidor hely. vizsgálóbíró értelesen folytatja a vizsgálatot. Tegnap és ma a három nagyikindai czinkostársat hallgatta ki. A kilencvenhatéves vak „Baba Jovánka“ makacsul tagad. De ellene bizonyítanak Groch Ida és Murgulov Milán, a boszorkány unokájának vallomásai, akik a varázsitalt Thielénének hozták. Felelősség azonban őket nem terheli, miután mitsem tudtak a bűnös üzelemről. Murgulov már szabad lábón van. A Gyárvárosban folytatják a házmozozást. A nyomozás folyik Aradon, N.-Kikindán és Szegeden. A temesvári rendőrség azt hiszi, hogy a varázsitálnak ott is nyoma lesz. Thieléné eddig mitsem akar vallani. Amint Felletár orsz. vegyintézetéből a vélemény megérkezik, a vizsgálóbíró megteszi indítványát. Eddig több, mint harmincz tanut hallgattak ki ez ügyben.

— **Csődbejutott kereskedő.** Vuics Bogoljub husz év óta fenálló pancsovai fűszerkedése ellen a törvényszék a csődöt megnyitotta. Tömeggondokul Dr. Marjánovics Pál, csődbiztosul Rácz Lajos rendeltetett ki. A passzívák a harminczezret meghaladják, mellyel szemben alig 10,000 frtnyi vagyon áll rendelkezésre.

— **Délmagyarországi színiszövetkezet.** A lugosi színügypártoló-egyesület az 1898—1899-iki szini idényre Bokody Antal szinigazgatóval kötött szerződést, mely szerződéshez Fehértemplom, Versecz, Lugos és Karánsebes városok is már hozzájárultak. Ezen szerződés szerint a 30 tagból álló derék társulat novemberben Karánsebesen, december és január hónapokban Lugoson, februárban Fehértemplomon és márciusban Verseczen fog játszani. A szinigazgatónak a következő segélyek biztosítottak: Karánsebes bérletet biztosít, Lugos 1400 frtot és színházi bér ezimen 300 frtot ad, Fehértemplom 800 frt bérletet és 100 frt segélyt, és Versecz 1200 frt bérletet és 200 frt segélyt nyújt. Ehez járul még az államsegély. — Iyen módon talán Pancsova is biztosíthatna magának szini idényt. A mi mérvadóik azt mondják: türelem rózsát terem.

— **Uzonnázi szerető elefánt.** A Pancsova utczán is teljes önértéssel végig sétált Blondin-ról a Henry-czirkusz elefántjáról a következőket írják Nagy-Szebenből: A különben igen szelid Blondinnak elfeledett uzonnát adni az ápolója. A derék állat deszkasátrán kívül gyümölcsáros kofák árulták a gyümölcsöt, s az étvágyesiklandó illat, édes ábrándokba ringata az elefántot, a mely arról is megfeledezett, hogy a lába földhöz van lánczolva s elkezdette bontogatni a hat centiméter vastag deszkafalat. Az orrmányával nem boldogult elég gyorsan, hát neki fektette az oldalát s a következő pillanatban, a kofák nagy rémületére, összedől a deszkaalkotmány. A rémületen kívül nem esett baj, az ábrándos elefántot azonban alaposan eldöngötte időközben hazatért ápolója.

— **Ismét diphteritis.** A menyinyire örvendetes volt az, hogy július 5. óta semmiféle ragályos betegéti eset nem fordult elő városunkban anynyira sajnos, hogy szombaton két diphteritis esetről kellett jelentést tenni a kezelő orvosoknak. Mindkét eset súlyos természetű és a felső városban fordult elő.

— **Az egyház a divat ellen.** A zemp-lénmegyei sztrpikói orthodox zsidó hitközség

országos feltűnést keltő mozgalmat indított a divat ellen. A mult héten ugyanis népes értekezletet tartott a zsinagógában, ahol többen szóvá tették, hogy némely asszonyok egész héten éheznek, mezitláb és rongyosan járnak, szombaton azonban selyembe öltöznek s 5—8 frtos kalappal és drága nyakékekkel páváskodnak a rendszeres és testnek megkivántató táplálkozás rovására. Az értekezlet végül kimondta, hogy a szerényebb anyagi helyzetű asszonyok tartoznak egyszerű öltözeteket viselni, a költséges kalapokat pedig általában mellőzni s azok akik ez ellen a határozat ellen vétének, kitiltandók a templomból. A határozatnak a meghozatal után nem sok foganatja lett, mert a mult szombaton egyetlen „szerényen“ öltözött asszonyt sem lehetett látni a gyülekezetben, a legujabb divatu kalapok ellenben egymással versenyeztek. A hitközség erre végrehajtotta a határozatát s a makacszkodó asszonyokat a mult szombati ájtatosságról kitiltotta. — Vajjon lesz-e foganatja ezen drákói szigor-nak.

— **A magyargyűlölő járásbíró.** A Karánsebesi kir. törvényszék előtt óriási érdeklődés mellett folyik most Mahr bozovicsi járásbírónak Szabó főszolgabíró és 30 közigazgatási tisztviselőtársa ellen nyilvános rágalmaszás miatt emelt panasza. Az ügy a Mahr-Pichler-féle sajtóper elintézése óta, a mely tudvalevőleg Pichler felmentésével végződött eléggé ismertes. Szabó főszolgabíró ugyanis egy Krassó-Szörénymegye főispánjához intézett beadványában annak idején azzal vádolta Mahr járásbírókat hogy az a dákormán elemekkel szövetkeztek. Egyébb súlyos kötelességmulasztásokkal is vádolta. Ezek alapján indult meg a rágalmaszasi pör. A tárgyalás több napon át fog tartatni. Az eddig kihallgatott tanuk közt van Jakabffy államtitkár volt főispán és Péczely főszolgabíró is; ez utóbbi különösen terhelőleg vallott a panaszos járásbíró ellen, a mennyiben állította, hogy Mahr a magyarelles mozgalmakat támogatta és a lakosság hazafias érzelmeit elnyomta. A tárgyalást folytatják.

— **Gyilkos cigány.** Bankovits Káta, Fáraó ivadékának tüzes szemű asszonya alig volt 28 éves és máris mozgalmas életet élt végig. Kóbor cigányasszony léteire ugy értelmezte a kóbor fogalmat, hogy hol az egyik, hol a másik legényvel lépett közös háztartásba. Ezt a háztartást nem kell a szó legszorosabb értelmében venni, elég, ha holmi „közös ponyvasátort“ értünk alatta. Az asszony hat évig kitartotta egy legénynél, aztán Vinczen Dusanhoz költözött. Ez azonban nem volt valami lelkiismeretes férj és tapasztó cigány léteire gyakran tapasztotta öklét tisztelt nője háta közepére. Hogy néha czélt tévesztett s a nyakszirtjén találta, abból éppen nem csinált lelkiismereti kérdést. Káta asszony egyszer csak ugy találta, hogy talán eleget is kapott már s fájdalmas szívvel gondolt vissza első férjére, a ki udvariasabban viselkedett. Fel is szedte a sátorfáját és visszajött Csontáról Nagybecskerekre. Vinczen iszonyu haragra lobbant az asszony szokése miatt s megneszelve, hogy merre ment, nyomon követte egészen idáig. Tegnap délután ra is akadt, a mint a régi emberével vályogot vert a háromutczában (a temesvári utczából nyílik a Bégára, majd szó nélkül oda futott kozzá és ugy szurta meg négyzser, hogy az asszony néhány óra alatt kiszendetett. Ó maga azután megszökött, még pedig az eddigi jelek szerint Bótos-felé. A rendőrség egyik legügyesebb emberét menesztette utána, ki szerencsésen el is csipte.

KARCZOLAT.

Szabadságon.

A hivatalnokember nincs fából, — az is nyaral. No persze, ha a katonának kijár az urló, mért ne járna az ki a toll mesterembereinek is? Mars fiai ugyis szabad levegőt színek állandóan, kivéve a karczelbeli szomorú állapotokat; míg a hivatalnok oda van kötözve egy pókhálós íróasztalhoz, mondjuk ott görnyed s négy fal között tölti el ideje legjavát.

Hát így, mikor már jól a nyárba bajlott az idő, gyártódnak is a kérvények, melyek egytől-egyig az aranyzabadságról beszélnek.

„A megrendült egészségi állapot“ — (ebben benn van ischias, szemfájás, kézderme, esuz, ideges főfájás, zsába, gyomorégés, szivbillentyűtágulás, rezgőörj, álmatlanság stb. stb.) vagy a „családi viszonyok“ — (ezt már nem tudom milyen váfajokra osztlik) — mind erős argumentumok arra, hogy az emberfia kérvényt menesztzen a hivatalfőnök urhoz ki a szabadságot osztja. Egyiknek nagyobb kosárból mér, a másiknak kisebbből; — de mindenesetre mér.

Nem maradhatván el a haladó kortól, egy-izben én is kértem szabadságot; nem sokat, csak két hetet. — gondolván, hogy André tartózkodási helyének kinyomozására ennyi idő elég lesz. Kérvényemet ugyancsak ezzel indokoltam. — persze veszttemre. A főorvos ur másnap reggel ott volt lakásomon. Igen komolyan beszélt velem. — megkérdezte, hogy olvastam-e Nansen északsarki ekspedícióját, tudok-e valamit a Tűzföldről, láttam-e Nórá, szeretem-e Ibsent, ezt a svéd szál fát? — Hirtelen ugrott egyik kérdéstről a másikra. A feleletekkel én felényire se tudtam olyan gyors lenni.

Utolsó kérdése ez volt hozzám:

— „Mondja meg uraságod, mit tud Jónásról?“

A felelet erre egy-kettőre készem volt nálam:

— Jónás, ah Jónás, próféta volt. Szerette a nárduszméz ajku zsidósüzeket, akik kívánatosan gyönyörűek voltak; bolondult a forróvérű asszonyok után, megjövendölte Ninive pusztulását s elnyelte a csethalat.

— Téved uraságod, mondta a főorvos ur. Nem Jónás nyelte el a csethalat, hanem a csethal nyelte el Jónást. Különbben is Jónásról halvány fogalmak vannak, mert Jónás nem próféta volt, hanem — viziló a budapesti állatkertben.

Másnap megkaptam a hivatalos végzést, a mely részemre nem két, de 12 heti szabadságidőt engedélyezett. A végzés azzal indokolja e hosszú időre terjedő terminust, hogy agyam kissé meghihibbant s annak visszahibbanására két heti idő nem elégséges.

Olyan lettem, mint a leforrázott. Mi a fitty fenét csináljak én tizenkét héttel? Hanem azért megnyugodtam a változhatlanban s üdültem.

Az első nap tollat segitettem fosztani a sógorasszonyomnak. A sógorasszonyom szép teremtés, közelében a tollfosztás is mennyei gyönyörűség volt. — De mint a komáromi agyagos kályhája, a toll sem tarthat örökké. Kéves volt, egy nap alatt elfogyott.

Szabadságom második napján aludttem ittam, — harmadik napon hallgattam a fő nővését, negyedik napon egy numerával hibáztam el csak, hogy az osztályorsjegyemet ki nem huzzák.

Az ötödik napra már nem maradt semmisen.

Nem tudtam mit cselekedni. Rettnetes helyzetemben leültem; megirtam a pár sort, melylyel megszabadságtalanításomat kértem. Azt írták vissza rá, hogy: Hobó! Uraságod még nem normális gondolkozásu, élvezze csak az arany szabadságot tovább.

A végzetbe bele kellett nyugodnom. Tovább huzzam az igát. Szabadságidőm hatodik napján az volt a multságom, hogy minden fertályórában áballagtam a révfalusi hajóhídon. De ettől a multságomtól is megfosztottak, mert a vízáradás miatt a hidat kikötötték.

Ismét kísérleteztem. Az írás megint megtermett:

„Nem tudok mit csinálni azzal a rengeteg szabadságidővel: sziveskedjenek megvonni azt tőlem, osszszanak be a glédába ismét.“

Visszafeltek rá, hogy nem lehet. Agyam működése még rendszertelen; üdüljek tovább.

A kétségbeesés környékezett. Óriási dologra szántam el magam. Megirtam a kérvényt:

„Pénz nélkül nem üdülhetek. Kérem három hónapi fizetésemet előleg gyanánt kintalni.“

A válasz gyorsan megjött: rövid volt.

„N. N. ur, ügylétszik már nomálan kezd gondolkozni. Előleg nem adunk, mert még hátralevő szabadságát elengedjük.“

talat 24 óra alatt muldellanul elfogyott.

Szerkesztői üzenetek.

B. J. úrnak Birdán. Bocsnátot kérünk a tévedésért, lapunk ezennel pontosan fog megküldetni.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.
Nyomatott Vig Simon gyorsajtóján.

Vasuti menetrend.

Az éjjeli idő esti 6:00 órától reggeli 5:00 perczig a perzeket jelző számjegyeknek aláhuzásával van kiütötte.

PANCSOVA és VERSECEZ közt.

Állomások	óra és percz	Menetár		
		I.	II.	III.
Pancsováról ind.	4:20	8:49	2:26	—
Réva-Ujfalu	5:04	9:33	3:10	50 30 20
Tor.-Petrovoszello érk.	5:51	10:00	3:37	60 40 25
„ ind.	5:58	—	3:57	—
Alibunár	6:18	—	4:14	90 55 35
Károlyfalva	6:39	—	4:26	100 60 40
Temes-Miklós	6:59	—	4:42	100 70 45
Ulma	7:18	—	4:59	120 80 50
Vlajkovecz	7:30	—	5:11	180 120 75
Verseczre érk.	7:47	—	5:28	180 120 75
Temesvárra érk.	1:29	—	8:40	—
Báziásra	9:54	—	—	—
Budapestre	7:40	—	7:15	—

VERSECEZ és PANCSOVA közt.

Állomások	óra és percz	Menetár		
		I.	II.	III.
Budapestről ind.	—	8:15	—	—
Báziásról	3:25	4:20	—	—
Temesvárról	6:12	2:20	—	—
Verseczről ind.	8:45	6:30	—	—
Vlajkovecz	9:03	6:48	—	30 15 10
Ulma	9:15	7:02	—	40 22 15
Temes-Miklós	9:38	7:29	—	50 30 20
Károlyfalva	9:49	7:50	—	60 40 25
Alibunár	10:03	8:07	—	120 80 50
Tor.-Petrovoszello érk.	10:21	8:27	—	120 80 50
„ ind.	10:36	8:50	6:03	—
Réva-Ujfalu	11:09	9:23	6:36	160 100 68
Pancsovára érk.	11:40	9:54	7:07	180 120 75

PANCSOVA és KUBIN közt.

Állomások	óra és percz	Menetár		
		I.	II.	III.
Pancsováról ind.	2:26	8:49	—	—
Réva-Ujfalu	3:10	9:33	—	50 30 20
Toront.-Petrov. érk.	3:37	10:00	—	60 40 25
„ ind.	8:27	10:41	—	—
Leánykút	9:09	11:04	—	100 60 40
Deliblat	9:45	11:38	—	120 80 50
Bavaniste	10:11	12:00	—	180 120 75
Temes-Kubin	10:31	12:58	—	240 160 100
Kubin-Dunapart érk.	—	1:11	—	—

KUBIN és PANCSOVA közt.

Állomások	óra és percz	Menetár		
		I.	II.	III.
Kubin-Dunapart ind.	—	1:45	—	—
Temes-Kubin	4:00	2:01	—	30 15 10
Bavaniste	4:20	2:20	—	50 30 20
Deliblat	4:53	2:53	—	60 40 25
Leánykút	5:22	3:21	—	120 80 50
Toront.-Petrov. érk.	5:43	3:42	—	180 120 75
„ ind.	6:03	8:50	—	—
Réva-Ujfalu	6:36	9:23	—	220 140 90
Pancsovára érk.	7:07	9:54	—	240 160 100

PANCSOVA és N-BECSKEREK közt.

Állomások	óra és percz	Menetár		
		I.	II.	III.
Pancsova ind.	3:10	7:48	1:56	—
Tor.-Almás	3:24	8:01	2:12	30 15 10
Ferenczhalom	3:36	8:11	2:25	40 22 15
Czrepaja	3:52	8:25	2:42	75 50 30
Tor.-Vásárhely	4:18	8:45	3:07	75 50 30
Antalfalva	4:29	8:55	3:22	150 100 60
Tor.-Ozora	—	9:17	3:48	150 100 60
Tomasovác	—	9:35	4:09	225 150 90
Écska-Zsigm.	—	10:01	4:38	300 200 120
Sándorudvar	—	10:13	4:50	300 200 120
N.-Beckerek gyárt.	—	10:24	5:03	375 250 150
N.-Beck. Bégap.	—	10:35	5:16	375 250 150
N.-Beckerek érk.	—	10:38	5:19	375 250 150
N.-Kikindára érk.	—	2:51	—	—
Budapestre	—	7:40	—	—

N-BECSKEREK és PANCSOVA közt.

Állomások	óra és percz	Menetár		
		I.	II.	III.
Budapest ny. p. u. ind.	—	7:00	8:15	—
N.-Kikinda érk.	—	3:23	12:40	—
„ ind.	—	4:10	1:00	—
N.-Beckerek érk.	—	7:52	4:45	—
N.-Beckerek ind.	—	8:02	6:15	—
N.-Beck. Bégap.	—	8:07	6:20	30 15 10
N.-Beckerek gyárt.	—	8:19	6:29	30 15 10
Sándorudvar	—	8:29	6:37	30 15 10
Écska-Zsigm.	—	9:02	6:50	40 22 15
Tomasovác	—	9:16	7:20	150 100 60
Tor.-Ozora	—	10:04	7:33	150 100 60
Antalfalva	—	4:39	7:53	225 150 90
Tor.-Vásárhely	—	4:52	10:54	8:07 225 150 90
Czrepaja	—	5:09	11:12	8:20 300 200 120
Ferenczhalom	—	5:26	11:30	8:33 300 200 120
Tor.-Almás	—	5:36	11:42	8:41 300 200 120
Pancsova érk.	—	5:50	11:58	8:53 375 250 150

Hajómenetrend.

Pancsova, Belgrád es Zimony közt.

— Helyi hajó számára. —

Pancsováról indul d. e. $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{4}$ 9 d. u. $\frac{1}{2}$ 3.

Zimonyból indul d. e. $\frac{1}{4}$ 7, $\frac{1}{4}$ 12 d. u. 7.

Megjegyezzük, hogy az utazók kényelme szempontjából minden vasárnapon és az alant megnevezett ünneppapokona helyi hajó Zimonyból Pancsovára csak este 8 órakor fog indulni.

Az ünneppapok: június 29, július 6, 11, augusztus 1, 15, 18, 20, szeptember 8, 10, 20, 26.

— Nagy hajó számára. —

Pancsováról (előveszteglő) indul lefelé minden csütörtök, szombat, hétfő d. e. 6 órakor; felfelé pedig minden szerda, péntek, vasárnap d. u. 6 órakor.

Zimony és Belgrád közt.

— Helyi hajó számára. —

Zimonyból indul: d. e. 5 órától $\frac{1}{4}$ 12-ig minden órában, d. u. 1— $\frac{1}{2}$ 9-ig szintén.

Belgrádból indul: d. e. $\frac{1}{6}$ -tól $\frac{1}{2}$ 12-ig óránként, d. u. $\frac{1}{2}$ 2—9-ig szintén.

Dichter-féle Horgony-Pain-Expeller Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves házi szer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsöléséül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszagatásnál és meghűléseknél. Az orvosok által bedörzsölésre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Expeller, gyakorla Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi házi szer, melynek egy háziutasban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. mennyiségben minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török utca 10. szám alatt Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert a hamisított készítmények nagy számban vannak forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes vásárlásánál mindig a Dichter cégjegyzés nélkül mint nem valódi utasítsa vissza. Dichter F. Ad. és társa, esász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

